gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	295695
Raadsvergadering	:	**24-05-2022**
Onderwerp	:	**Financiële stukken VNOG 2021-2026**
Collegevergadering	:	03-05-2022
Portefeuillehouder	:	Burgemeester J.H.A. van Oostrum
Steller	:	Holl, Astrid, Team Opdrachtgeverschap B tel. : 0545250396

Te nemen besluit
1. Kennis nemen van de concept programmabegroting 2023 – 2026 en de begrotingswijziging 2023 van de VNOG.
2. Kennis nemen van de voolopige jaarstukken 2021
3. Zienswijze indienen tegen de concept programmabegroting 2023-2026

Waarom dit voorstel en wat is het effect
De VNOG verzoekt de gemeenteraad om vóór 2 juni haar zienswijze kenbaar te maken, maar uiterlijk 23 juni. Het AB van de VNOG stelt op 23 juni 2022 de definitieve jaarstukken, de begroting en de begrotingswijziging definitief vast, met inachtneming van de ingediende zienswijzen. De uiteindelijke verdeling van middelen is een bevoegdheid van het AB. Op 23 juni neemt het AB tevens een separaat besluit over de bestemming van het resultaat 2021.
De begrotingswijziging 2023 inzake demarcatie huisvesting leidt op dit moment tot een onevenredige verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor Berkelland. Op dit moment betalen we +/- €34.000,- voor de facilitaire zaken van de brandweerkazerne Borculo, Eibergen, Neede en Ruurlo en indien wij deze taak gaan overdragen aan de VNOG moeten we €114.400,- betalen. Onze huidige kosten worden daarmee meer dan drie keer zo hoog. Hierdoor is er geen sprake van budgettair neutrale taakoverdracht.
Met het indienen van een zienswijze op de concept programmabegroting 2023 – 2026 en de begrotingswijziging 2023 van de VNOG geeft u aan niet akkoord te gaan met de begrotingswijziging 2023 en verzoekt u de VNOG een budgettair neutrale taakoverdracht te realiseren, zoals ook staat aangegeven in afspraak 11 van de Regeling Demarcatie.

Argumentatie
1.1 Kennis nemen van de Concept programmabegroting 2023-2026 en de begrotingswijzinging 2023
In de concept programmabegroting 2023 – 2026 zijn de inhoudelijke en financieel-technische uitgangspunten uit de vastgestelde kadernota 2023 – 2026 verwerkt. Ook zijn de financiële effecten van de Toekomstvisie in de concept programmabegroting 2023 – 2026 verwerkt. De programmabegroting is opgebouwd conform de opgaven van de VNOG, zoals vastgelegd in de Toekomstvisie (vastgesteld AB 15 januari 2020) en het regionaal beleidsplan (vastgesteld AB 10 december 2020). Bij de totstandkoming van beide documenten bent u als raad nauw betrokken geweest. De VNOG is zich bewust van de financiële uitdagingen waar gemeenten voor staan. Bij het opstellen van de kadernota, en daarmee ook deze begroting, is daarmee rekening gehouden door geen nieuw beleid op te nemen.
2.1 De begrotingswijziging 2023 inzake demarcatie huisvesting leidt tot een onevenredige verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

De VNOG verzorgt de brandweerzorg in 22 gemeenten en maakt daarvoor gebruik van brandweerkazerne(s) in eigendom van de gemeenten (56 kazernes totaal). Over het gebruik/beheer van de kazernes ontstaan soms onduidelijkheden tussen gemeenten en VNOG, omdat de taakverdeling hieromtrent niet altijd helder is of is vastgelegd en het per gemeente (soms per kazerne) verschillend is.
Om die reden is in 2021, na uitgebreide consultatie van zowel de gemeentelijke gebouwbeheerders en de gemeentelijke financieel ambtenaren, een 'Regeling demarcatie' opgesteld. In de Regeling staat de taakverdeling tussen de gemeenten en VNOG, alsook werkwijzen, samenwerkingsafspraken, etc. Naar oordeel van alle betrokken gemeentelijke en regionale specialisten biedt de Regeling werkbare, toekomstbestendige uitgangspunten en lost hij de onduidelijke situatie op. Begin december 2021 heeft het AB van de VNOG ingestemd met de Regeling en eind december 2021 is de Regeling ter instemming aan de colleges voorgelegd. Het college van B&W van de gemeente berkelland heeft vervolgens ook ingestemd met deze Regeling. Opgemerkt dient te worden dat bij besluitvorming de financiële vertaling nog niet uitgewerkt was.
Conform de Regeling gaat de VNOG bepaalde (facilitaire) taken uitvoeren (beoogd: per 2023). Hiervoor zal een taakoverdracht plaatsvinden van gemeenten naar VNOG. VNOG zal de kosten van deze taken, als onderdeel van de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage, bij de 22 gemeenten in rekening brengen, verdeeld over de gemeenten conform het reguliere financiële verdeelmodel. Voor de taakoverdracht is een begrotingswijziging op de begroting 2023 van de VNOG gemaakt.
Zowel in de zienswijze op de concept programmabegroting 2022 – 2025 van de VNOG als de kadernota 2022 – 2025 heeft u aangegeven dat de huisvestingskosten (o.a. demarcatie brandweerkazernes) niet mag leiden tot een onevenredige toename van de gemeentelijke bijdrage. Uit de voorliggende begrotingswijziging 2023 blijkt dat de kosten voor de taakoverdracht facilitair leiden tot een onevenredige verhoging van de gemeentelijke bijdrage. De gemeente Berkelland moet namelijk €114.400,- betalen aan de VNOG. Afgezet tegen de kosten die de gemeente nu maakt voor de facilitaire zaken van de brandweerkazernes is dit een forse toename.
In de bijlage treft u de uitgaande brief met als onderwerp: zienswijze gemeenteraad Berkelland op concept programmabegroting 2023 – 2026 en begrotingswijziging 2023 VNOG aan.
2.2. Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden de Voorlopige Jaarstukken 2021 ter kennisname aangeboden.
Het DB van de VNOG heeft, op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wgr), een informatieplicht. Deze informatieplicht bestaat onder andere uit het aanbieden van de voorlopige jaarstukken aan de gemeenteraden. Het zijn nog voorlopige stukken, omdat naar aanleiding van bijvoorbeeld de accountantscontrole nog wijzigingen in de jaarstukken kunnen worden aangebracht
Met dit voorstel biedt de VNOG u de Voorlopige Jaarstukken 2021 ter kennisname aan.
Voorlopige Jaarstukken 2021
De begroting 2021 kon niet volledig worden uitgevoerd. Dit werd in hoge mate veroorzaakt doordat de Corona pandemie direct leidde tot lagere uitgaven en indirect tot een verdringing van het reguliere werk, alsook vertragingen bij onze partners en leveranciers wat weer een effect had op ons eigen werk. Daarnaast is de Toekomstvisie in uitvoering, waarbij stapsgewijs tot aan 2026 de plannen worden gerealiseerd. Op de Toekomstvisie is in 2021 vooruitgang geboekt, maar er zijn vanwege corona ook vertragingen ontstaan, die naar verwachting nog wel vóór de einddatum van 2026 kunnen worden ingelopen.
Er wordt een eenmalig positief jaarresultaat 2021 verwacht van € 5.266.0361, zoals gezegd voornamelijk als gevolg van covid-19. Dit is grotendeels in lijn met de verwachtingen bij de Tweede Financiële Verkenning 2021. Sinds 2018 hebben de jaren voor de VNOG een inhoudelijk en financieel bijzonder verloop. De VNOG heeft sindsdien nog geen gewoon exploitatiejaar gekend, zoals het grote effect van covid-19 in 2020 en 2021. Er is bovendien een groeiende onzekerheid in de wereld op allerlei vlakken, zoals grondstofprijzen, stijgende energiekosten, klimaatverandering, cybercriminaliteit, (geopolitieke) instabiliteit, etc. Dit heeft (grote) effecten op de voorbereiding van crisisbeheersing en op de realisatie van de begroting. De VNOG zelf is rustig, maar opereert in een onrustige wereld. Een zuivere analyse van begrotings- versus rekeningcijfers, die aanleiding zou kunnen geven tot het overwegen van structurele aanpassingen van de begroting en de gemeentelijke bijdragen, kan daarom nu niet worden opgesteld. Het ligt in de rede om in de komende jaren de begroting de begroting te laten. Dit bevordert de begrotingsstabiliteit, waarbij verder aan de Toekomstvisie gestalte kan worden

gegeven. Bij de komende Halfjaarrapportage hoopt de VNOG beter zicht te hebben op de (financiële) effecten van de onrustige situatie, zodat kan worden bepaald hoe hiermee om te gaan.

3 indienen zienswijze
De begrotingswijziging 2023 inzake demarcatie huisvesting leidt op dit moment tot een onevenredige verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor Berkelland. Op dit moment betalen we +/- €34.000,- voor de facilitaire zaken van de brandweerkazerne Borculo, Eibergen, Neede en Ruurlo en indien wij deze taak gaan overdragen aan de VNOG moeten we €114.400,- betalen. Onze huidige kosten worden daarmee meer dan drie keer zo hoog. Hierdoor is er geen sprake van budgettair neutrale taakoverdracht. Met het indienen van een zienswijze geeft u aan niet akkoord te gaan met de begrotingswijziging 2023 en verzoekt u de VNOG een budgettair neutrale taakoverdracht te realiseren, zoals ook staat aangegeven in afspraak 11 van de Regeling Demarcatie.
De onderbouwing voor de zienswijze is als volgt:
· In de zienswijze op de concept programmabegroting 2022 – 2025 is aangegeven dat extra kosten voor capaciteit, gerelateerd aan huisvestingstaken, betaald dienen te worden uit de bestaande begroting. Dit vanwege het feit dat de gemeentelijke bijdrage de afgelopen jaren al flink is opgelopen. In de voorliggende concept programmabegroting 2023 – 2026 wordt voorgesteld om structureel €75.000,- op te nemen voor een formatieplaats vastgoed. De gemeenteraad stemt hier, gelet op haar eerdere zienswijze, niet mee in.
· Ook is in de zienswijze op de concept programmabegroting 2022 – 2025 aangegeven dat het vastgoedvraagstuk (o.a. huisvestingsvisie, afspraken beheer en onderhoud, op orde brengen brandweerkazernes en verdeling financiële verantwoordelijkheden) niet mag leiden tot een onevenredige toename van de gemeentelijke bijdrage. Uit de voorgestelde begrotingswijziging 2023 VNOG blijkt dat de kosten voor facilitaire zaken niet budgettair – neutraal overgaan. De kosten voor facilitaire zaken gaan voor Berkelland aanzienlijk omhoog en is niet in lijn met de kaders die de gemeenteraad in 2021 heeft vastgesteld. De gemeenteraad stemt om die reden niet in met de begrotingswijziging 2023.
In de bijlage treft u de uitgaande brief met als onderwerp: zienswijze gemeenteraad Berkelland op concept programmabegroting 2023 – 2026 en begrotingswijziging 2023 VNOG aan. Ook treft u in de bijlage de begrotingswijziging 2023 en concept programmabegroting 2023 – 2026 aan.
De belangrijkste zaken uit de begroting worden hieronder toegelicht.

Kanttekeningen en risico's
Op het moment dat deze begroting werd opgesteld, begin 2022, was de coronacrisis nog gaande. Sinds het begin van deze crisis in 2020 zijn er grote gevolgen geweest voor de VNOG. Enerzijds heeft de VNOG veel extra inspanningen moeten leveren en soms andere werkzaamheden moeten oppakken. Anderzijds moesten veel reguliere activiteiten vanwege de maatregelen worden uitgesteld of op een alternatieve manier worden ingevuld. De gevolgen hiervan uit 2020 en 2021 hebben effect op 2022 en, al naar gelang de ontwikkeling van de crisis is er ook weer een effect mogelijk op 2023.
En dan is er nog een ander belangrijk voorbehoud. Onder andere door de oorlog in Oekraïne is er sprake van groeiende onzekerheid in de wereld op allerlei vlakken. Denk aan stijgende grondstofprijzen, stijgende energiekosten, cybercriminaliteit en (geopolitieke) instabiliteit. De effecten hiervan op de realisatie van de begroting en de kostenontwikkelingen van de komende begrotingen, kan niemand op dit moment overzien of voorspellen.
Al wel is, met de kennis van begin 2022, het effect van de gestegen prijzen en de langere leveringstermijnen verwerkt in de planning en de becijfering van het materieel dekkings- en spreidingsplan en in deze begroting 2023 – 2026.
In het kader hiervan kondigt de VNOG al geruime tijd aan dat er op termijn maatregelen getroffen moeten worden om de stijgende kapitaallasten structureel te kunnen blijven dragen. Het is bekend dat de VNOG dat op enig moment niet meer kan. Een mogelijke oplossingsrichting is een stijging van de gemeentelijke bijdrage. In de huidige berekeningen valt dit moment buiten de nu voorliggende begrotingsperiode 2023 - 2026. Bij het bepalen van het moment is rekening gehouden met de egalisatiereserve 'materieel'. De VNOG beschikt over deze reserve om meerkosten tijdelijk te kunnen afdekken.
Bovengenoemd vraagstuk wordt in samenwerking met de gemeentelijke financieel ambtenaren verder uitgewerkt en wordt in toekomstige kadernota's ter besluitvorming voorgelegd aan het AB van de VNOG.

Wat de prijzen de komende tijd nog gaan doen, welke ontwikkelingen er nog zullen volgen en welk effect dat zal hebben, is echter voor iedereen lastig te voorspellen. Bij de komende Halfjaarrapportage 2022 volgen voorstellen over de (financiële) effecten, om voor de jaren 2022 en 2023 e.v. bijvoorbeeld stijgende (energie) prijzen in de exploitatiebegroting op te vangen.
Al met al is er een “dubbel” beeld. Enerzijds een incidenteel positief resultaat 2021, veroorzaakt door de uitzonderlijke situatie die covid-19 met zich meebracht; anderzijds de stijgende kapitaallasten en stijgende energie- en andere prijzen die op termijn kunnen leiden tot het structureel oplopen van de gemeentelijke bijdragen.
Tot slot zal, zoals eerder aangegeven, de oorlog in Oekraïne ook impact hebben op van allerlei vlakken zoals de energie- en grondstofprijzen. Op dit moment is niet te overzien welke (financiële) gevolgen dit zal hebben voor de VNOG begroting voor de aankomende jaren. Een stijging van de gemeentelijke bijdrage kan door bovengenoemde onzekerheden niet worden uitgesloten.

Financiën
Kosten
Concept programmabegroting 2023 – 2026 VNOG.
In de concept programmabegroting 2023 – 2026 wordt geen nieuw beleid voorgesteld. Op vastgoedgebied wordt wel structureel €75.000,- gevraagd voor de personele begeleiding van de VNOG voor huisvestingstaken. Deze personele uitbreiding is bestemd om vanuit de gebruikersrol het benodigde overleg en afstemming met de gemeenten als eigenaar in te kunnen vullen.

De loon- en prijsindexatie leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van €970.000,-. Aan autonome ontwikkelingen wordt een bedrag van €169.000,- opgenomen als verhoging. Daarnaast wordt structureel €75.000,- gevraagd voor een formatieplaats vastgoed. Totaal stijgt hiermee de begroting van de VNOG met €1.214.000,-.
Begrotingswijziging 2023 VNOG
De gevolgen van de begrotingswijziging zijn als volgt:
Berkelland
Structurele facilitaire kosten 80.327
Bij komende kosten 34.058
Totaal facilitaire kosten 2023 114.400

Op dit moment betaald de gemeente Berkelland +/- € 34.000,- voor de facilitaire zaken van de brandweerkazernes Borculo, Eibergen, Neede, Ruurlo. Indien deze taak wordt overgedragen aan de VNOG dan moeten we €114.400,- betalen. Onze huidige kosten worden daarmee meer dan drie keer zo hoog. Hierdoor is er geen sprake van budgettair neutrale taakoverdracht. In de voorgestelde zienswijze wordt om die reden aangegeven dat de VNOG opnieuw moet kijken naar de kengetallen en normeringen per activiteit. Het uitgangspunt moet zijn budgettair-neutrale taakoverdracht, zoals ook staat aangegeven in afspraak 11 van de Regeling Demarcatie.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
NVT

Communicatie
Met het indienen van een zienswijze geeft de gemeenteraad zich niet te kunnen vinden in de concept programmabegroyting 2023-2026 van de VNOG. De begrotingswijziging 2023 inzake demarcatie huisvesting leidt op dit moment tot een onevenredige verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor Berkelland. Op dit moment betalen we +/- €34.000,- voor de facilitaire zaken van de brandweerkazerne Borculo, Eibergen, Neede en Ruurlo en indien wij deze taak gaan overdragen aan de VNOG moeten we €114.400,- betalen. Onze huidige kosten worden daarmee meer dan drie keer zo hoog. Hierdoor is er geen sprake van budgettair neutrale taakoverdracht. Met het indienen van een zienswijze geeft de gemeenteraad aan niet akkoord te gaan met de begrotingswijziging 2023 en verzoekt de VNOG een budgettair neutrale taakoverdracht te realiseren, zoals ook staat aangegeven in afspraak 11 van de Regeling Demarcatie.

Initiatief, participatie en rol gemeente
NVT

Planning en evaluatie
De VNOG verzoekt de gemeenteraad om vóór 2 juni haar zienswijze kenbaar te maken, maar uiterlijk 23 juni. Het AB van de VNOG stelt op 23 juni 2022 de definitieve jaarstukken, de begroting en de begrotingswijziging definitief vast, met inachtneming van de ingediende zienswijzen. De uiteindelijke verdeling van middelen is een bevoegdheid van het AB. Op 23 juni neemt het AB tevens een separaat besluit over de bestemming van het resultaat 2021.
Na vaststelling van de begrotingswijziging door het AB op 23 juni, vindt in de tweede helft van 2022 de daadwerkelijke taakoverdracht plaats, waaronder overdracht van contracten, etc. Dit gebeurt in nauw overleg tussen VNOG, gemeentelijke gebouwbeheerders en gemeentelijke financieel ambtenaren. Per 2023 kan de VNOG dan de taken uitvoeren.
De gemeente Apeldoorn heeft aangegeven, anders dan de andere gemeenten, niet georganiseerd te zijn op het regelen van het onderhoud aan de kazernes in eigen beheer. Het beheer en onderhoud van het maatschappelijk vastgoed is in deze gemeente namelijk op afstand gezet, vanuit kaderstelling door de gemeenteraad. De VNOG sluit daarom onder de vigeur van de Gemeenschappelijke Regeling VNOG en de Regeling Demarcatie een aanvullende uitwerkingsovereenkomst met Apeldoorn. Hierin wordt vastgelegd dat de VNOG dit beheer op zich neemt, hetgeen 1:1 in rekening wordt gebracht bij Apeldoorn. Dit is een voortzetting van de bestaande praktijk, op inhoud in lijn met de Regeling Demarcatie, die voor rekening komt van Apeldoorn. Ook de kosten van betreffende ambtelijke capaciteit bij de VNOG worden doorberekend aan Apeldoorn.
Evaluatie
- De uitvoering van de begroting 2023 wordt gemonitord via de P&C-cyclus 2023.
- In de Regeling Demarcatie is opgenomen dat in ieder geval de eerste twee jaar in het overleg met de gemeentelijke financieel ambtenaren gemonitord wordt hoe de kosten voor de taken zich ontwikkelen.
- In de Regeling Demarcatie is opgenomen dat er een structureel werkoverleg komt tussen de gemeentelijke gebouwbeheerders en de VNOG, waarin de plan-do-check-act cyclus voor de huisvestingstaken een plek vindt. Dit overleg begint al in 2022.
- In de Regeling Demarcatie is opgenomen dat steeds over dit onderwerp in de reguliere documenten van de P&C cyclus zal worden gerapporteerd.

Alternatieven
NVT

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 24-05-2022

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 03-05-2022;

b e s l u i t :

1. Kennis nemen van de concept programmabegroting 2023 – 2026 en de begrotingswijziging 2023 van de VNOG.
2. Kennis nemen van de voorlopige jaarstukken 2021
3. Zienswijze indienen tegen de concept programmabegroting 2023-2026

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24-05-2022

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Financiële stukken VNOG 2021-2026

NVT